

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel.: 286 840 129
E-mail: jana.novakova@soc.cas.cz

Názor na rozšířenost a míru korupce u veřejných činitelů a institucí – březen 2014

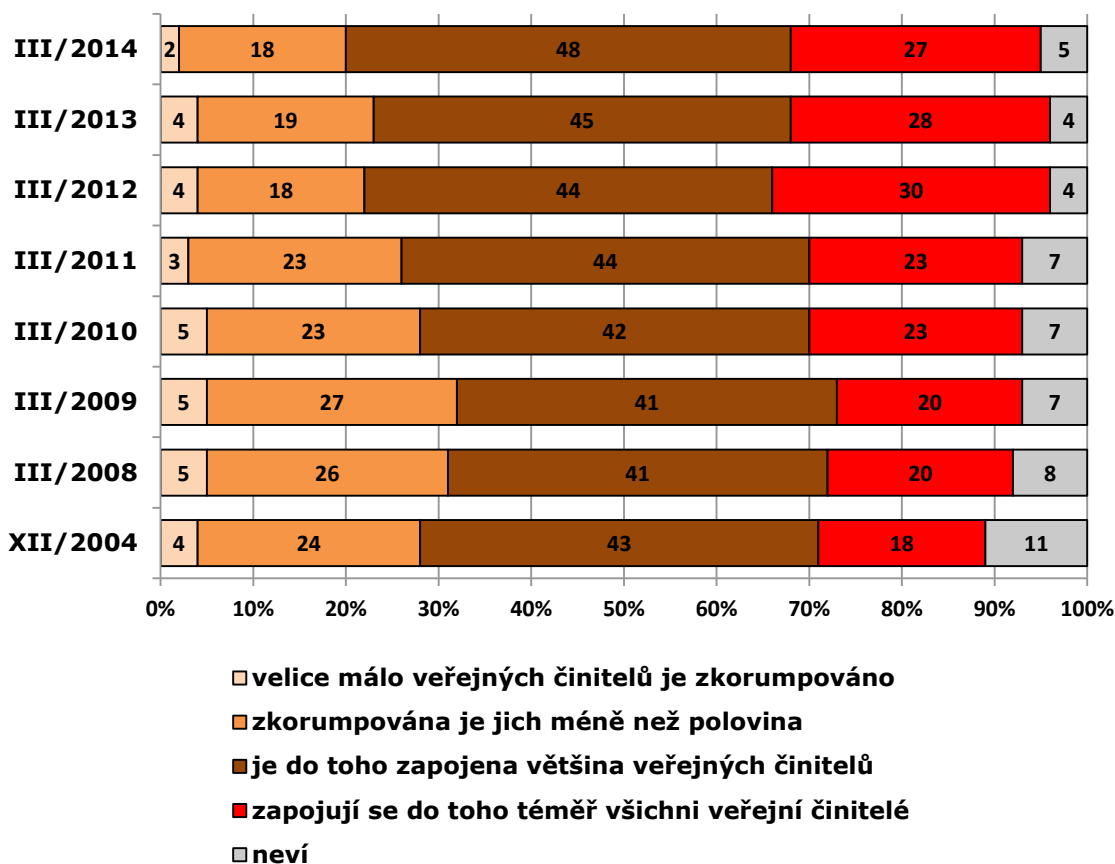
Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v14-03</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>3. – 10. března. 2014</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1061</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>260</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PO.38, OB.26</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>2. dubna 2014</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Jana Nováková</i>

Do březnového šetření CVVM byly zařazeny otázky týkající se tématu korupce. Zjišťován byl názor občanů na rozšířenost braní úplatků mezi veřejnými činiteli a názor na míru korupce v různých institucích a oblastech veřejného života.

Jak je zřejmé z grafu 1, česká veřejnost braní úplatků vnímá jako velmi rozšířený jev. Tři čtvrtiny Čechů (75 %) se domnívají, že do korupce je zapojena většina nebo téměř všichni veřejní činitelé. Přibližně pětina populace (18 %) zastává o něco optimističtější názor, že zkorumpována je méně než polovina veřejných činitelů. Pouze podle 2 % dotázaných je korupce spíše výjimkou, zbývajících 5 % tvoří odpověď „neví“.

Graf 1. Rozšířenost braní úplatků a korupce mezi veřejnými činiteli¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost 3.* – 10. 3. 2014, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Ve srovnání s minulým rokem nedošlo v naměřených hodnotách k žádným statisticky významným posunům. Od roku 2012, kdy stoupl podíl těch, kteří se domnívají, že do korupce a braní úplatků jsou zapojeni téměř všichni, se tento podíl nemění. Názory jsou celkově vychýleny směrem k názoru, že braní úplatků a korupce jsou mezi veřejnými činiteli rozšířeným jevem.

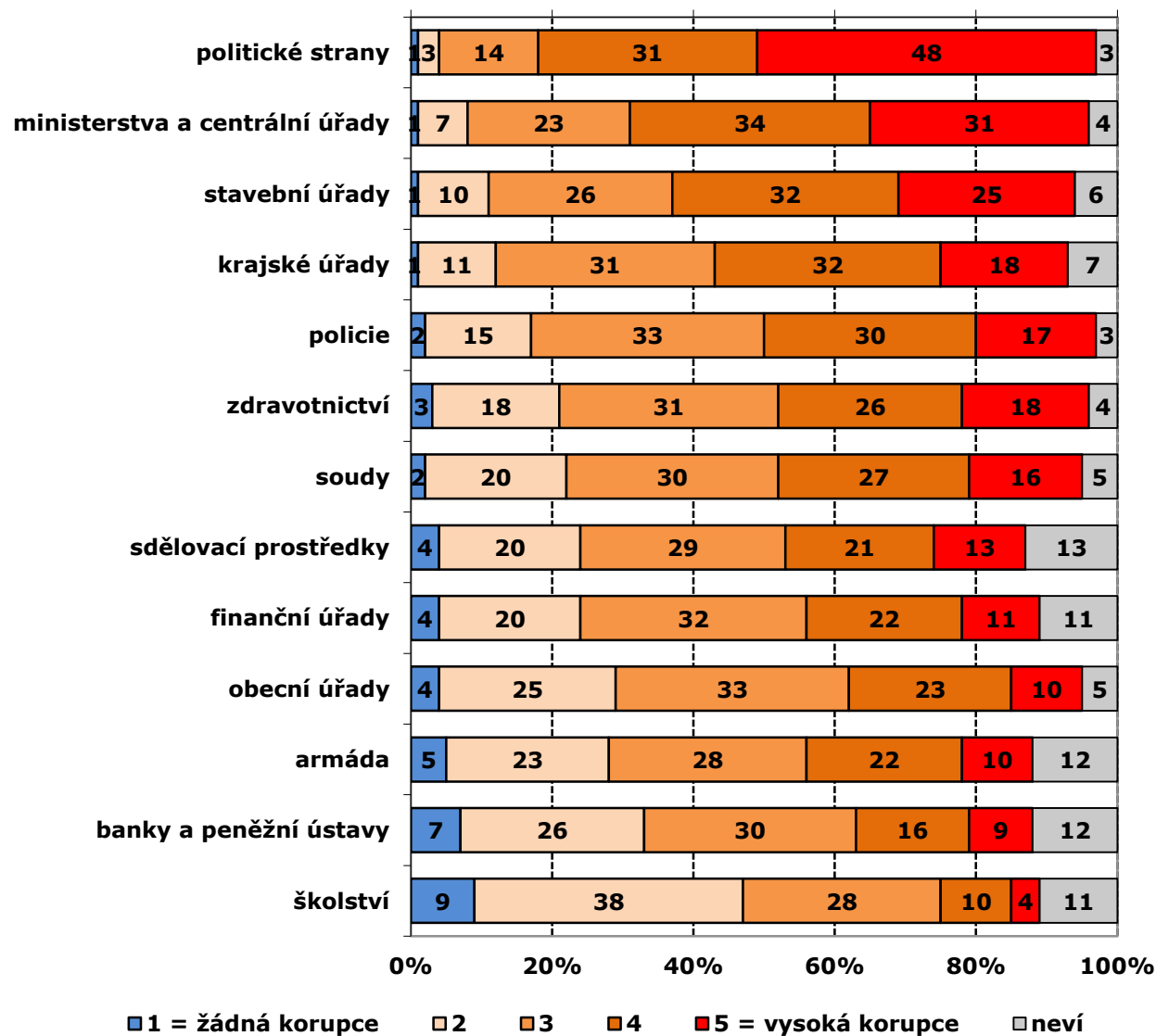
O tom, že zkorumpována je méně než polovina veřejných činitelů, jsou častěji přesvědčeni lidé, kteří deklarují dobrou životní úroveň (24 % dotázaných). Zároveň totéž uvádí jen desetina těch, kteří označují svou životní úroveň za špatnou. Mezi těmito lidmi je naopak častější názor, že do korupce se zapojují všichni nebo téměř všichni veřejní činitelé (myslí si to 41 % z nich). Z hlediska politické orientace lidé, kteří se zařadili na levici, častěji uvádějí, že do korupce jsou zapojeni všichni nebo téměř všichni (29 %). Naopak pravicově orientovaní toto uvádějí ve 23 % případů a stejný podíl mezi nimi uvádí, že je zkorumpována méně než polovina veřejných činitelů, zatímco levicově orientovaní toto uvádějí

¹ Znění otázky: „Jak rozšířené je podle Vás v této zemi braní úplatků a korupce? Velice málo veřejných činitelů je zkorumpováno, zkorumpována je jich méně než polovina, je do toho zapojena většina veřejných činitelů, zapojují se do toho téměř všichni veřejní činitelé?“

v 18 % případů. Častěji přesvědčení o tom, že zkorumpovaná je méně než polovina veřejných činitelů, jsou lidé s vysokoškolským a vyšším odborným vzděláním (24 %).

Graf 2 shrnuje mínění občanů o míře korupce v institucích a oblastech veřejného života. Obecně jen minimum lidí připouští, že by takováto korupce neexistovala a u většiny položek je menšinový rovněž názor, že se vyskytuje pouze v malé míře (tj. známka 2).

Graf 2. Míra korupce v institucích a oblastech veřejného života²

Pozn.: Dotázaní hodnotili na stupnici 1 až 5, kde známka 1 znamená nejnižší míru korupce a známka 5 nejvyšší míru korupce. Data řazena podle průměrné známky z odpovědí 1 až 5. Odpovědi „neví“ do průměru nejsou zahrnuty.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 10. 3. 2014, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

² Znění otázky: „Řekněte prosím, které z následujících institucí a oblastí veřejného života jsou podle Vás zasaženy korupcí. Obodujte je pomocí stupnice, kde jednička znamená žádnou korupci, pětka znamená korupci vysokou.“ Seznam institucí a oblastí veřejného života je uveden v grafu 2.

Ze srovnání výrazně nejhůře vycházejí politické strany, u nichž jsou o nejvyšší nebo téměř nejvyšší míře korupce (tj. známky 4 a 5) přesvědčeny přibližně čtyři pětiny Čechů (79 %). Nejvyšší nebo téměř nejvyšší míru korupce si ale asi dvě třetiny lidí (65 %) spojují také s ministerstvy a centrálními úřady a necelé tři pětiny populace (57 %) se stavebními úřady. Ze sledovaných institucí a oblastí je za relativně nejméně zkorumpovanou pokládána oblast školství, které 47 % dotázaných vystavuje známku 1 nebo 2. O něco příznivěji jsou z hlediska možné zkorumpovanosti vnímány také banky a peněžní ústavy, armáda a obecní úřady. Celkově ale kromě oblasti školství u všech hodnocených oblastí a institucí převažují (většinou výrazně) známky 3 a horší.

Tabulka 1. Míra korupce v institucích a oblastech veřejného života (časové srovnání průměrných známek)

	průměrná známka v roce 2001	průměrná známka v roce 2005	průměrná známka v roce 2011	průměrná známka v roce 2012	průměrná známka v roce 2013	průměrná známka v roce 2014
politické strany	4,02	4,16	4,09	4,36	4,32	4,26
ministerstva a centrální úřady	3,68	3,77	3,69	3,98	3,95	3,91
stavební úřady	-	3,68	3,65	3,64	3,66	3,75
krajské úřady	-	3,34	3,34	3,46	3,49	3,60
policie	3,61	3,86	3,50	3,48	3,45	3,47
zdravotnictví	3,03	3,24	3,31	3,51	3,46	3,40
soudy	3,22	3,47	3,25	3,44	3,44	3,37
sdělovací prostředky	3,07	2,81	2,84	3,01	3,10	3,23
finanční úřady	-	3,11	3,00	3,08	3,14	3,18
obecní úřady	2,75	3,05	2,95	3,02	3,00	3,12
armáda	3,34	2,90	3,34	3,24	3,13	3,09
banky a peněžní ústavy	3,68	3,03	2,61	2,71	2,74	2,92
školství	2,42	2,61	2,47	2,79	2,61	2,58

Pozn.: Dotázaní hodnotili na stupnici 1 až 5, kde známka 1 znamená nejnižší míru korupce a známka 5 nejvyšší míru korupce. Průměry nezahrnují odpovědi „nevím“. Letošní průměrné známky, u nichž oproti loňskému roku došlo ke změně hodnoty o více než 0,1 bodu, jsou zvýrazněny zeleně (pokles) nebo červeně (nárůst).

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Tabulka 1 prezentuje hodnocení míry korupce v institucích a oblastech veřejného života z hlediska vývoje v čase. Výsledky letošního měření ve srovnání s loňským rokem ukazují, že u 4 institucí je jejich průměrná známka o více než 0,1 bodu horší než v loňském roce. Naopak žádná z institucí si o více než 0,1 bodu ve svém hodnocení letos nepolepšila.

